

Rekenkamer Sliedrecht

Memo Shortlist 2021

Rekenkamer Sliedrecht

September 2020

Voor u ligt de shortlist 2021 van de Rekenkamer Sliedrecht. De rekenkamer stelt jaarlijks in samenspraak met de raad een onderzoeksprogramma vast. Dat doen we aan de hand van een consultatieworkshop met de raad. Hierna lichten we het proces om te komen tot het onderzoeksprogramma 2021 kort toe.

1.1 / Proces onderzoeksprogramma 2021

Uitnodigen aandragen onderzoeksonderwerpen

De rekenkamer stelt jaarlijks in samenspraak met de raad een onderzoeksprogramma vast. Hoewel de rekenkamer onafhankelijk is en een eigen bevoegdheid heeft in het vaststellen van onderwerpen, is actieve betrokkenheid van de raad van belang. Hoe meer u aan de voorkant bij de onderwerpskeuze betrokken bent, hoe beter wij in staat zijn om een product te leveren dat toegevoegde waarde heeft voor u. Daartoe heeft de rekenkamer een shortlist opgesteld.

Middels dit memo willen de raadsfracties uitnodigen om aanvullende onderwerpen aan te dragen. U kunt deze onderwerpen voorzien van argumentatie gebundeld per fractie bij de coördinator van de rekenkamer aanleveren via elsemiek@necker.nl. Graag uiterlijk maandagmiddag 5 oktober.

Uitnodiging consultatieworkshop onderzoeksprogramma 2021

De door de fracties aangedragen onderwerpen en de shortlist van de rekenkamer worden besproken tijdens een consultatieworkshop op maandagavond 5 oktober (19:00-20:30). De fracties wordt gevraagd een korte toelichting te geven op de door hen aangedragen onderzoeksonderwerpen.

Doel van deze workshop is te komen tot een gezamenlijke prioritering van de onderzoeksonderwerpen en om afbakening van onderwerpen en mogelijke vraagstellingen te verkennen. Indien het gemeentelijke budget ruimte biedt voor meerdere onderzoeken, is ook de omvang van de verschillende onderzoeken een onderwerp van gesprek in de workshop. Indien een onderwerp ook in Alblasterdam en/of Hardinxveld-Giessendam speelt, exploreren we gezamenlijk of en op welke wijze de afzonderlijke onderzoeken elkaar inhoudelijk kunnen versterken.

De directeur van de rekenkamer besluit op basis van de uitkomsten van de raadsworkshop tot het onderzoeksprogramma. In het onderzoeksprogramma

wordt de onderwerpkeuze toegelicht en de verwachte planning weergegeven. Het onderzoeksprogramma ontvangt u ter kennisname. Daarnaast stelt de rekenkamer per onderwerp een onderzoeksopzet op die eveneens ter informatie aan u wordt toegezonden.

1.2 / Shortlist onderwerpen 2021

Hieronder leest u de shortlist met onderwerpen voor 2021 waarvan de rekenkamer inschat dat een onderzoek toegevoegde waarde kan leveren voor de raad. Onderwerpen die vorig jaar in de raadswerkshop op veel animo konden rekenen of anderszins relevant zijn gebleven, maar waar we in 2020 geen onderzoek naar hebben gedaan, zijn ook in deze shortlist verwerkt.

1 Communicatiebeleid

De huidige informatiemaatschappij stelt hoge eisen aan de communicatie van het bestuur en de medewerkers van gemeenten. Niet in de laatste plaats omdat de omgeving niet meer alleen passieve ontvanger van informatie is, maar ook steeds vaker actieve vrager van informatie. Dit betekent iets voor de wijze waarop de gemeente communiceert met de omgeving. De coalitie zegt hierover te willen 'investeren in een samenhangende, professionele, assertieve communicatie'¹ met als doel om inwoners beter te bereiken en te beantwoorden.

De informatiestroom kent twee kanten: enerzijds dragen de manier waarop boodschappen worden overgebracht en de mate van consistentie bij aan het beeld dat de gemeente creëert bij de omgeving (van binnen naar buiten), anderzijds is het van belang dat de gemeente luistert naar de omgeving, dat het signalen op waarde weet te schatten en daar adequaat op reageert (van buiten naar binnen). Beide kanten spelen een rol als het erom gaat dat de

¹ Coalitieakkoord 2018-2022

gewenste boodschap wordt overgebracht op een manier dat hij 'landt' bij de ontvanger.

In een onderzoek naar het communicatiebeleid in gemeente Sliedrecht worden dan ook deze beide kanten belicht: zowel het communiceren van binnen naar buiten waarbij de gemeente informatie zendt naar de omgeving, als ook communiceren van buiten naar binnen, waarbij de gemeente sensitief is voor signalen uit de omgeving en zijn communicatie daarop afstemt. Dit zijn naar ons inzicht dé ingrediënten voor doelmatige en doeltreffende communicatie. Dit onderzoek zal op deze manier bijdragen aan inzicht in de stand van zaken wat betreft communicatie in gemeente Sliedrecht en handvatten bieden voor het verder ontwikkelen ervan in de toekomst.

2 Wonen

Het woonbeleid van gemeenten is een onderwerp dat om verschillende redenen veel aandacht vraagt. De match tussen de demografische samenstelling van de gemeente en de woningvoorraad, de noodzakelijke verduurzaming en de regionale samenwerking zijn hier voorbeelden van. In het coalitieakkoord heeft Sliedrecht opgenomen de regionale visie verder uit te werken in een lokale uitvoeringsparagraaf. Enkele thema's zet Sliedrecht hierbij centraal, bijvoorbeeld duurzaam bouwen, voldoende doorstroommogelijkheden en een gezond en passend aanbod (sociaal, middelduur en duur).²

De woningmarkt staat in heel Nederland onder druk en zeker ook in de Randstad. De landelijke ontwikkelingen van 'urbanisatie', 'ontgroening' en 'vergrijzing' van de bevolking zorgen vaak voor een mismatch op de huizenmarkt. Daarnaast is er sprake van een achterblijvende woningbouwproductie en een toename van alleenstaanden. Dit alles zorgt ervoor dat gemeenten steeds moeilijker geschikte woningen kunnen realiseren voor al hun inwoners. Vertaald naar de lokale situatie, betekent dit voor Sliedrecht bijvoorbeeld dat er aandacht nodig is voor het creëren van kansen voor starters, jongeren én ouderen³, maar ook het realiseren van 2.500 woningen in 2030.⁴

Een rekenkameronderzoek naar deze thematiek kan zich richten op enerzijds inventariseren en anderzijds de rol van de raad. Inventariseren door in kaart te brengen in hoeverre de gemeente op streek is met het realiseren van de doelstelling "een geschikte woning voor iedereen". Anderzijds het onderzoeken

² Coalitieakkoord 2018-2022

³ Coalitieakkoord 2018-2022

⁴ Kadernota 2021 'Koers 2030; groei en ontwikkeling'

van de rolneming van de raad en hoe hij kan sturen in het (regionale) speelveld waarin de woningvoorraad invulling krijgt.

3 Energietransitie

Sliedrecht wil een klimaatbestendige en energieneutrale gemeente worden, waar in de toekomst de vraag naar energie ook door duurzame bronnen wordt opgewekt. Sliedrecht zet daarom in op een energieneutrale en klimaatbestendige gemeente in 2050. Met de duurzaamheidsagenda 2018-2022 verwoordt de gemeente de concrete stappen die zij gaat zetten om dit te realiseren. De focus ligt hierbij, naast een circulaire economie, een schone lucht en een klimaatbestendig dorp, op energie⁵. Het ambitieniveau van de agenda is hoog en de komende periode zal in het teken staan van het vorm geven aan de uitvoering van de duurzaamheidsambitie.

Het realiseren van een duurzaamheidsambitie is een complexe opgave, omdat de gemeente op dit terrein in grote mate afhankelijk is van andere partijen, denk aan het Rijk en de Provincie, maar ook bedrijven, woningcorporaties en burgers. Duurzaamheidsvraagstukken zijn ook complex omdat het zich uitstrekt over meerdere beleidsterreinen én interne bedrijfsvoering. Ook vergen duurzaamheidsambities een lange adem, dit maakt dat het realiseren van een duurzaamheidsdoelstelling gevoelig kan zijn voor vele externe ontwikkelingen. Gezien de complexiteit is het belang van overzicht, onderlinge afstemming en integraal werken groot, en daarbij voor de gemeenteraad specifiek de vraag hoe hij hier inzicht in krijgt en zijn rol (zowel kaderstellend als controlerend) kan invullen.

In 2020 en 2021 zullen gemeenten op het gebied van duurzaamheid en energietransitie voor belangrijke keuzes komen staan. Elke gemeente is verplicht eind 2021 een Transitievisie Warmte op te leveren. Separaat hieraan wordt op regionaal niveau gewerkt aan een Regionale Energiestrategie (RES) waarin ambities en zoekgebieden voor grootschalige energieopwekking worden vastgelegd. De belangrijkste keuzes hiervoor worden in de tweede helft van 2020 en de eerste helft van 2021 gemaakt. Uiterlijk 1 juli 2021 zullen de gemeenteraden besluiten over de Regionale Energiestrategie 1.0.

Een onderzoek naar het duurzaamheidsbeleid kan de raad inzicht geven in succes- en knelpunten in de uitvoering. Met andere woorden: in hoeverre zijn de randvoorwaarden gerealiseerd om ambities en doelen te kunnen bereiken? Welke kansen liggen voor verbetering?

⁵ Duurzaamheidsagenda 2018 t/m 2022